

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2013 m. balandžio 12 d. Nr. FA-P-30-1-10
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant 2012-10-15 pavedimą Nr. P-30-1-5

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Vidutė Kanapeckienė (grupės vadovė)
Asta Lalienė

Auditas pradėtas 2012-10-15
Auditas baigtas 2013-04-12

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrolė.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumo	5
2. Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo	5
3. Kiti pastebėjimai	6
4. Rekomendacija	7
Priedai	8

IŽANGA

Ši valstybinio audito ataskaita yra Lietuvos Respublikos savivaldybėse atlikto valstybinio finansinio (teisėtumo) audito „Valstybės biudžeto lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“ ataskaitos sudėtinė dalis.

Audito tikslas – įvertinti valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Biržų rajono savivaldybė, adresas: Vytauto g. 38, Biržai.

Audituojamas laikotarpis – 2012 metai.

Audituojamu laikotarpiu savivaldybei vadovavo merė Irutė Varzienė, savivaldybės administracijai – Vytautas Džėja, biudžeto skyriui – Dalia Šarkūnienė.

Savivaldybės taryba yra atsakinga už valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų paskirstymą pagal Lietuvos Respublikos Seimo, valstybės institucijų / įstaigų patvirtintas sumas ir už savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto ir valstybės lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Savivaldybės meras vadovauja savivaldybės tarybai ir yra savivaldybės vadovas.

Savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už savivaldybės biudžeto asignavimų ir kitų piniginių išteklių administravimą, biudžeto vykdymo organizavimą, jos ūkinę ir finansinę veiklą, turto administravimą ir įstatymų nustatyta tvarka atsako už valstybės institucijų / įstaigų savivaldybės administracijai skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą.

Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai yra atsakingi už savivaldybės biudžeto lėšų ir jiems perduoto valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu vertinome, ar visais reikšmingais atžvilgiais valstybės biudžeto lėšos savivaldybėje buvo naudojamos, o patikėjimo teise ir pagal panaudą (valstybinės žemės sklypai) gautas valstybės turtas naudojamas, valdomas, ir disponuojama juo taip, kaip numato tai reglamentuojantys teisės aktai.

Savivaldybė 2012 m. gavo iš viso 54 474,00 tūkst. Lt valstybės lėšų (žr. 1 priedą).

Savivaldybė 2012 m. pabaigoje patikėjimo teise valdė valstybės turto už 37 053 tūkst. Lt (likutine verte), o panaudos pagrindais – 63 vnt. valstybinės žemės sklypų (žr. 2 priedą).

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) 4100-ąjį standartą.

Audito metu surinkome pakankamus ir tinkamus įrodymus, kuriais pagrindėme valstybės biudžeto lėšų ir valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams vertinimus. Audito planavimo etape atlikę skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitines ir kitas audito procedūras ir įvertinę reikšmingo iškraipymo riziką, kontrolės aplinką ir kontrolės priemones, pagrindines audito procedūras atlikome didžiausios rizikos – valstybės turto naudojimo, valdymo ir disponavimo juo srityse. Audito įrodymams gauti buvo atrinkti visumą reprezentavę audito pavyzdžiai.

Vertindami, kaip savivaldybėje laikomasi teisės aktų ar kitų dokumentų (sutarčių ir kt.) reikalavimų, numatytų atitinkamai audito sričiai, atsižvelgėme į šių reikalavimų nesilaikymo priežastis ir įvertinome galimus jų nesilaikymo padarinius.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumo

Savivaldybėje, įvertinę valstybės biudžeto lėšų naudojimo teisėtumą, reikšmingų neatitikimų nenustatėme.

2. Dėl valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo

Vadovaujantis Vyriausybės nutarimu¹ savivaldybė turto perdavimo ir priėmimo aktu² iš Panevėžio apskrities viršinininko administracijos perėmė valdyti ir naudoti patikėjimo teise valstybei nuosavybės teise priklausantį ilgalaikį turtą – elektros tiekimo linijas ir pastotes; jų likutinė vertė 2012 m. gruodžio 31 d. – 151,0 tūkst. Lt. Savivaldybės administracija šio valstybės turto savo funkcijoms atlikti nenaudoja, juo neatlygintinai naudojasi energetikos įmonė – AB LESTO³.

Pagal Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁴ 13 str.⁵ energetikos įmonė nepriskiriama subjektams, kuriems gali būti panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudoti perduodamas valstybės turtas, todėl bendrovė negali neatlygintinai naudotis šiuo valstybės turtu. Įstatymo 8¹ str.⁶ įtvirtinti efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principai numato, kad valstybės turtas turi būti valdomas, naudojamas ir disponuojama juo, siekiant maksimalios naudos visuomenei, racionaliai tvarkomas, o sandoriai dėl valstybės turto turi būti sudaromi tik teisės aktų nustatyta tvarka.

Energetikos įstatymo 37 str. 1 d.⁷, įsigaliojusioje nuo 2012 m. sausio 1 d., nustatyta, kad valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai, sodininkų bendrijoms ir (ar) kitiems asmenims nuosavybės teise priklausantys bendrai naudojami energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, įrengti iki šio įstatymo įsigaliojimo, gali būti parduoti energetikos įmonei už kainą, nustatomą šalių susitarimu atsižvelgiant į nepriklausomo vertintojo nustatytą bendrai naudojamų energetikos objektų vertę sutarties sudarymo metu, vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais. Galimybė parduoti

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-05-29 nutarimas Nr. 771 „Dėl turto perdavimo“.

² 2002-10-21 aktas Nr. 2 „Dėl turto perdavimo ir priėmimo“.

³ Iš Panevėžio apskrities viršinininko administracijos Biržų rajono savivaldybė gavo 14 elektros linijų objektų. Jais šiuo metu naudojasi AB „LESTO“. Savivaldybė pateikė 14 elektros linijų objektų panaudos sutarčių. Sutarčių šalys: Panevėžio apskrities viršinininko administracija Biržų rajono žemės ūkio skyrius ir AB „Lietuvos energija“.

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, 1998-05-12 Nr. VIII-729 (2002-05-23 Nr. IX-900 redakcija).

⁵ Ten pat, 2006-07-18 Nr. X-771 redakcija.

⁶ Ten pat, 2006-07-18 Nr. X-771 redakcija.

⁷ Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, 2002-05-16 Nr. IX-884 (2011-12-22 Nr. XI-1888 redakcija).

energetikos įmonei valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus buvo numatyta ir ankstesnėje Energetikos įstatymo redakcijoje (28 str. 1 ir 2 d., galiojusioje nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d.⁸).

Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų pardavimo tvarka nustatyta šio įstatymo 37 str. 2 d., o objektų išpirkimo procedūros nustatytos energetikos ministro įsakymu⁹ patvirtintame Vartotojų (juridinių ir fizinių asmenų) lėšomis iki Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo įsigaliojimo įrengtų bendrai naudojamų elektros energetikos objektų, skirtų elektros energijai perduoti ir (ar) skirstyti, išpirkimo ar eksploatavimo tvarkos apraše.

Taigi, savivaldybė turi galimybę parduoti valstybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus, tačiau iki šiol energetikos įmonei nepateikė prašymo ir kitų apraše nurodytų dokumentų dėl energetikos objektų išpirkimo, nesikreipė į Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos dėl jų techninės būklės nustatymo ir į turto vertintojus dėl šių objektų kainos nustatymo.

Savivaldybės patikėjimo teise valdomu valstybės turtu (elektros tiekimo linijomis ir pastotėmis), kurio likutinė vertė 151,0 tūkst. Lt, nesivadovaudama Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, neatlygintinai naudojami energetikos įmonė – akcinė bendrovė LESTO. Įmonė nepriskiriama subjektams, kurie gali neatlygintinai valdyti ir naudoti valstybės turtą.

Valdant valstybės turtą nesilaikoma Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme įtvirtintų racionalumo, efektyvumo ir viešosios teisės principų, nes turtu neatlygintinai naudojami energetikos įmonė, kuriai Energetikos įstatymo nustatyta tvarka galima parduoti šį turtą.

3. Kiti pastebėjimai

Audito metu nustatytas atvejis, kai viešoji įstaiga, valdydama ir naudodama savivaldybės statinius, kartu naudojami ir valstybinės žemės sklypu, tačiau su viešąja įstaiga nėra sudaryta valstybinės žemės nuomos sutartis.

Valstybinės žemės sklypo 0,1909 ha dalimi bendrai naudojamame žemės sklype (unikalus Nr.4400-2358-4683, plotas 0,2850 ha) naudojami viešoji įstaiga – šeimos ugdymo ir laisvalaikio centras „Aš jis“, kuriai pagal nuomos sutartį¹⁰ savivaldybė yra perdavusi sklype esančius savivaldybei nuosavybės teise priklausančius 2 pastatus. Žemės sklypo dalis buvo suteikta

⁸ Lietuvos Respublikos energetikos įstatymas, 2002-05-16 Nr. IX-884 (2008-11-06 įstatymo Nr. X-1767 redakcija).

⁹ Energetikos ministro 2009-12-09 įsakymas Nr. 1-243.

¹⁰ 2007-01-09 Savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartis Nr. SS-1.

neatlygintinai naudotis Biržų rajono savivaldybei pagal valstybinės žemės panaudos sutartį¹¹. Pažymėtina, kad pagal Žemės įstatymo 9 straipsnio 6 dalies 1 punktą¹², jei valstybinė žemė yra užstatyta fizinių ir juridinių asmenų nuomojamais statiniais, su jais turėtų būti sudaromos valstybinės žemės nuomos sutartys.

Kadangi valstybinės žemės patikėtinis pagal Žemės įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktą yra Nacionalinė žemės tarnyba, informaciją apie savivaldybėje nustatytus dalykus pateiksime tarnybai, kad pagal jai priskirtą kompetenciją priimtų sprendimus dėl valstybinės žemės nuomos ar panaudos sutarčių sudarymo su kitais asmenimis.

4. Rekomendacija

Atsižvelgdami į ataskaitoje nurodytus dalykus savivaldybės administracijai rekomenduojame spręsti klausimą dėl savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto (elektros tiekimo linijų ir pastočių) pardavimo energetikos įmonei Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

3-iojo audito departamento direktorė

Regina Rudokienė

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Vidutė Kanapeckienė

¹¹ Valstybinės žemės panaudos sutartis, 2012-07-19 Nr. 21 SUN(14.21.56)-22/SRV-69.

¹² Lietuvos Respublikos žemės įstatymas, 2004-01-27 Nr. X-1983 redakcija.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Biržų rajono savivaldybėje
atlikto valstybinio finansinio
(teisėtumo) audito rezultatų“
1 priedas

Biržų r. savivaldybei skirtos ir panaudotos valstybės biudžeto lėšos, tūkst. Lt

Valstybės institucija/ įstaiga, skirianti lėšas	Specialioji tikslinė dotacija	Kitos valstybės biudžeto lėšos	Patvirtinta	Gauta	Panaudota	Grąžinta nepanaudot ų
1	2	3	4	5	6	7
Valstybės biudžeto lėšos, iš viso:			47 931,6	54 474,4	53 932,1	361,5
	iš jų:					
	-	specialioji tikslinė dotacija	34 055,5	34 071,3	33 817,9	253,4
	-	kitos valstybės biudžeto lėšos	13 876,1	20 403,1	20 114,2	108,1
Švietimo ir mokslo ministerija	Mokinio krepšeliui finansuoti	x	18 820,5	18 836,4	18 836,4	0
	- tame skaičiuje – gauta iš kitų ir pervesta kitoms savivaldybėms	x	x	15,9	25,4	x
		moksleivių dainų šventei, sporto aikštynams, ikimokykliniam ugdymui	69,4	69,4	69,4	0
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	Socialinėms išmokoms, socialinei paramai ir paslaugoms, vaikų ir jaunimo teisių apsaugai, darbo rinkos politikos priemonėms	x	11 744,8	11 744,8	11 536,7	208,1
	x	Išmokoms vaikams, šalpos išmokoms, transporto išlaidų kompensacijoms, socialinį darbą dirbantiems darbuotojams, vietos savivaldos programoms	10 458,6	10 458,6	10 354,5	104,1
Neįgaliųjų reikalų departamenta s	x	Socialinės rehabilitacijos paslaugoms neįgaliesiems	153,8	153,8	153,8	0
Vidaus reikalų ministerija	Gyventojų registru, ir deklaravimui, priešgaisrinei ir civilinei saugai	x	1 509,5	1 509,4	1 505,4	4,0
Žemės ūkio ministerija	Žemės ūkio, valstybės turto valdymo funkcijoms ir melioracijai	x	1 553	1 553	1 519,9	33,1
Teisingumo ministerija	Civilinės būklės aktams registruoti ir teisinei pagalbai teikti	x	101,2	101,2	101,2	0
Šiaulių apskritis	Archyviniams dokumentams tvarkyti	x	87,5	87,5	87,5	0

archyvas						
Kultūros ministerija	Valstybinės kalbos vartojimo kontrolei	x	25,2	25,2	25,1	0,1
Krašto apsaugos ministerija	Dalyvavimui rengiant ir vykdant mobilizaciją	x	11,8	11,8	3,7	8,1
Konkurencijos tarnyba	Duomenims suteiktos valstybės pagalbos registrai	x	2	2	2	0
Sveikatos apsaugos ministerija	x	Visuomenė sveikatos priežiūros funkcijoms	39,4	39,4	39,4	0
PSDF (Valstybinė ligonių kasa)	x	Sveikatos priežiūrai mokyklose ir visuomenės sveikatos rėmimo programai	111,2	111,2	107,2	4,0
Kūno kultūros ir sporto departamentas	x	Penktųjų Lietuvos seniūnijų sporto žaidynių I etapo organizavimas.	2,2	2,2	2,2	0
Aplinkos ministerija	x	Širvėnos ežero valymo darbai	252,4	252,4	252,4	0
Kultūros ministerija	Biržų kultūros centro pastato J.Basanavičiaus g.4 kapitalinis remontas ir modernizavimas	x	200	200	200	0
Susisiekimo ministerija	x	Skaitmeninės televizijos priėmimo įrangai įsigyti	57,1	57,1	57,1	0
	x	Kelių priežiūros ir plėtros programai	2732	2732	2732	0
ES struktūrinių fondų lėšos *	x	2012 m. vykdomiems projektams finansuoti (projektų skaičius - 36vnt.)	x	6527	6346,2	x

*Savivaldybės pateikti duomenys

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Biržų rajono savivaldybėje
 atlikto valstybinio finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 2 priedas

Biržų r. savivaldybės valdomas valstybės turtas

Eil. Nr.	Valstybės turtas, valdomas patikėjimo teise (likutine verte), tūkst. Lt			Valstybės turtas, valdomas pagal panaudą (valstybinės žemės sklypai), vnt.		
	Pavadinimas	2011-12-31	2012-12-31	2012 m. I pusmetis		2012-12-31
				Savivaldybės pateikta informacija	Nacionalinės žemės tarnybos informacija	
	Iš viso:	35 876	37 053	58	53	63
1.	Pastatai	204	168	x	x	x
2.	Statiniai	35 004	35 519	x	x	x
3.	Kitas kilnojamasis ilgalaikis turtas	129	64	x	x	x
4.	Žemė	417	1 137	x	x	x
5.	Nematerialusis turtas	0	0	x	x	x
6.	Nebaigta statyba	122	81	x	x	x
7.	Atsargos	0	0	x	x	x

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Biržų rajono savivaldybėje
 atlikto valstybinio finansinio
 (teisėtumo) audito rezultatų“
 3 priedas

Rekomendacijos įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
	Spręsti klausimą dėl savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto (elektros tiekimo linijų ir pastočių) pardavimo energetikos įmonei Energetikos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.	Biržų rajono savivaldybės administracijai	<p>1.Prašymo energetikos įmonei dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto-elektros tiekimo linijų-išpirkimo iš savivaldybės pateikimas.</p> <p>2.Elektros tiekimo linijų inventorizacijos atlikimas.</p> <p>3.Finansinių lėšų numatymas savivaldybės 2014 m. biudžete (nesant galimybių-2015 m. biudžete) valstybei nuosavybės teise priklausančio turto (elektros tiekimo linijų) įvertinimui.</p> <p>4.Kreipimasis į Valstybinę Energetikos inspekciją prie LR Energetikos ministerijos dėl valstybei priklausančio turto-elektros tiekimo linijų techninės būklės nustatymo.</p> <p>5.Turto vertinimo paslaugos pirkimas dėl elektros tiekimo linijų kainos nustatymo.</p>	<p>Iki 2015 m. gruodžio 30 d.</p> <p>Iki 2014 m. gruodžio 30 d.</p> <p>2014 m.(2015m.)</p> <p>Iki 2014 m. gruodžio 30d.</p> <p>Iki 2015 m. birželio 30 d.</p>
Savivaldybės administracijos direktorius Vytautas Džėja 450 43 133				